

нешкідливі умови навчання, режим дня, умови для фізичного розвитку і зміцнення здоров'я, формує гігієнічні навички й основи здорового способу життя учнів (вихованців)".

Поставлені в Законі завдання у значній мірі стосуються роботи з молодшими школярами. Саме у віці 6-10 років дитина переживає складний період адаптації до систематичної навчальної діяльності, формуються відповідні вміння і навички, що мають поєднуватися зі зміцненням засад здоров'язберігаючої поведінки. Учні молодшої школи повинні не просто бути фізично здоровими, тобто не втратити природний потенціал. У цей період закладається ставлення людини до здоров'я як неперехідної цінності, створюються особистісні засади розумного поводження зі своїм організмом. Управління цими аспектами фізичного та особистісного становлення дитини повинне стати одним з найважливіших завдань педагогічного працівника молодшої школи. Тим більше, що перша хвиля збільшення кількості дітей, які страждають на хронічні захворювання, відбувається у віці 7-10 років. До розповсюдження хронічних захворювань відносяться хвороби дихальних органів, вуха, горла, носа, розлад обміну речовин, порушення осанки. Все це передбачає актуальність розробки й проведення заходів із валеологізації навчально-виховного процесу з метою покращення здоров'я дітей, профілактики захворювань, як на уроках, так і в позаурочний час.

Формуючи цілі навчально-виховної взаємодії з учнями молодших класів, педагог повинен орієнтуватися на формування в них здатності протидіяти впливу несприятливих факторів навколишнього середовища – однієї з суттєвих, а в низці випадків головної умови активного довголіття, успішного й продуктивного навчання, професійної діяльності, особистого й сімейного щастя. Тільки фізично й психічно здорова людина може найбільш ефективно реалізувати закладені в ній природою потенційні можливості, без яких-небудь обмежень відчувати себе активним та повноцінним членом суспільства. За І.П. Павловим, людина - вищий продукт земної природи, але для того, щоб насолоджуватися скарбами природи, людина повинна бути сильною, розумною і, насамперед, здоровою.

Література

1. Бальсевич В.К. Физическая культура для всех и для каждого. – М.: Фис, 1988.
2. Козленко Н.А., Мацулевич В.Л. Физическое воспитание в подготовительных классах. – Киев: Радянська школа, 1983.
3. Козленко Н.А., Мацулевич В.П. Физическое воспитание учащихся первых классов. – Киев: Радянська школа, 1998.
4. Холодов Ж.К., Кузнецов В.С. Легкая атлетика в школе. – М.: Просвещение, 1993.
5. Шлемин А.М. Физкультурно-оздоровительная работа в школе. – М.: Просвещение, 1998.
6. Бальсевич В.К., Лубышева Л.И. Физическая культура: молодежь и современность / Теория і практика фізичної культури. – 1995. – № 4.

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПРЕДМЕТІВ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНОГО ЦИКЛУ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Накемпій О.М.(Одеса)

В умовах відродження і розбудови системи освіти України, як зазначається в Державній національній програмі "Освіта" ("Україна ХХІ століття"), проблема розвитку творчого мислення та інтелектуальних можливостей майбутнього покоління надзвичайно актуальна. Розвиток науки і культури в нових умовах ставить завдання – формування творчого потенціалу нашого суспільства. Адже лише творча особистість вчителя може сформувати у

свідомих громадян, освічену, творчу особистість Української держави.

Аналіз наукової літератури свідчить про те, що розвиток творчого мислення особистості відбувається значно складніше, ніж оволодіння знаннями. Недостатність розвитку цього виду мислення проявляється в неумінні майбутніх учителів приймати самостійні рішення, відійти від вивченого зразка, висловлювати незалежні судження в тих або інших педагогічних ситуаціях, передбачати можливі результати взаємодії з колективом, окремою особистістю.

Саме тому у розвитку творчого індивідуального мислення майбутнього вчителя природничо-математичних дисциплін ми вбачаємо перспективний напрям підвищення ефективності сучасного викладання і головне завдання неперервної професійної освіти.

Вивченню загальних психологічних закономірностей процесу мислення присвячено багато робіт вітчизняних і зарубіжних вчених. Л.С. Виготський, П.Я. Гальперін, Г.С. Костюк, О.М. Леонтьєв, Ж. Піаже, С.Л. Рубінштейн. Вагомий внесок у розв'язання проблеми розвитку творчого мислення в процесі навчальної діяльності зроблений був психологами Д.Б. Богоявленською, Є.М. Кабановою-Меллер, З.І. Калмиковою, Ю.І. Машбицем, Н.О. Менчинською, І.С. Якиманською та ін.

Під «творчим мисленням» ми розуміємо оригінальність мислення, здатність відмовитися від стереотипності в професійній діяльності, створення нових матеріальних, духовних цінностей; винахід, відкриття принципово, істотно нового, соціально значимого.

Структура феномену «творче мислення» складається з двох основних компонентів: мотиваційних компонент включає в себе мотиви, стимули творчої діяльності, до процесуального – входять самостійний перенос знань та вмій у нову ситуацію; бачення нових проблем у знайомих, стандартних умовах, нової функції знайомого об'єкта, структури об'єкта, що підлягає вивченню; вміння бачити альтернативу рішення, підходу до його пошуку; вміння знаходити оригінальний спосіб рішення при відомих

Вперше ідея застосування комп'ютера в навчальному процесі виникла в рамках концепції програмованого навчання, коли комп'ютер розглядався як більш досконалий порівняно з іншими навчальними машинами засіб програмованого навчання. Думка про те, що комп'ютер вносить принципові зміни у систему освіти, призводить до якісних змін у змісті, методах і формах навчання, значно розширює коло навчальних задач, дозволяє створювати нове навчальне середовище і надає можливість розвивати творче мислення.

Використання нових інформаційних технологій дозволяє забезпечити включення студента в процес міркування, що моделюється за допомогою комп'ютера, завдяки чому процес засвоєння нових знань здійснюється в умовах опосередкованого комп'ютером спілкування. Постійне стикання в комп'ютеризованих програмних засобах з варіативністю «діалогу» привчає майбутніх учителів пристосовуватись до необхідності вибору однієї з кількох альтернатив, попередньо спрогнозувавши та оцінивши її доцільність.

Засобами комп'ютерно-орієнтованих навчальних систем можна утворити на навчальному занятті умови для «квазідіалогу студентів з комп'ютером». При цьому для студентів комп'ютер «уособлює» віртуального співрозмовника, з яким хочеться вести діалог. Для користувачів цей діалог відбувається у внутрішньому плані, а це корисно для розвитку продуктивного мислення, для генерування ідей.

В.І. Андреев розглядає научну діяльність студентів в вищій школі, як творчу діяльність, підкреслює, що найбільш успішно вона проходить в середовищі, яке створює умови для більш широкого бачення дослідження проблем та пошуку наукових рішень на стику різних галузей знань [1, с.60]. І першим помічником майбутнього вчителя в дослідженні стає комп'ютер. Якщо студент, проводить дослідження за допомогою програмного продукту, суб'єктивно «відкриває» істини, що не були ним охоплені раніше, для нього цей програмний продукт стає «лабораторією творчої думки», тим значущим допоміжним інструментом, який всю юнацьку уяву та фантазію спрямовує в

правильному напрямку [3, с.12].

Використовуючи комп'ютер, можна активно залучати студентів до навчального процесу, істотно впливаючи на мотивацію навчання, набагато розширюючи набори навчальних завдань, з'являється можливість оцінити ефективність будь-якого рішення, в тому числі і несподіваного, ефективність обраної стратегії та здійснювати постійний контроль за правильністю рішення. Без комп'ютера це не завжди під силу, особливо при вивченні природничо-математичних дисциплін, коли є вимога великій кількості допустимих розв'язків задач.

Використання комп'ютера сприяє формуванню в майбутніх вчителів рефлексії своєї діяльності. Відповідні програми тестування дозволяють студентам більш точно оцінити свої професійні здібності.

Сучасні інтерактивні технології, що забезпечують отримання швидких адекватних відповідей на дії людини, можуть продуктивно використовуватись в навчально-виховному процесі з метою розвитку в майбутніх вчителів швидкої реакції, вміння адекватно діяти в екстремальних умовах, швидко продукувати відповіді, формулювати запитання, висувати гіпотези та генерувати ідеї.

Великою популярністю в наш час користуються комп'ютерні навчальні ігри. Їхня роль і значення, стверджують фахівці, безумовно виходять за рамки "чистої" педагогіки. Ставши засобом проникнення у світ майбутнього, вони сприяють відпрацюванню інтуїції, розвитку проблемного мислення і жвавості уяви.

Створення навчальних ігор з різних дисциплін стимулюють ініціативу і творче мислення, сприяють підвищенню мотивації, у студентів, формуванню вміння сумісно діяти, підкоряти свої інтереси загальним цілям. Розвиваючи інтелектуальні ігри спрямовані на розвиток таких корисних якостей індивіда, як логічне мислення, навички дослідницької роботи, творчий потенціал [2, с.40] .

Крім того розробка початкової гри дозволяє вийти за рамки певного навчального предмету, спонукаючи майбутніх вчителів до застосування знань в суміжних галузях і в практичній діяльності. Ігри створюють передумови для формування в студентів найрізноманітніших стратегій розв'язування задач і структури знань, які можуть бути успішно застосовані в професійній діяльності.

Підводячи, підсумки, ми можемо сказати, що і нові інформаційні технології здатні на ряду з іншими методами розвивати творче мислення студентів природничо-математичного циклу в процесі професійної підготовки.

Література

1. Андреев В.И. Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности. Основы педагогики творчества. - Казань: Казанский университет, 1988.- 240с.
2. Андреев В.И. Опыт компьютерной педагогической диагностики творческих способностей. - Казань: Изд-во Казанского университета, 1989. - 144 с.
3. Машбиц Е.И. Психолого-педагогические проблемы компьютеризации обучения. - М.: Педагогика, 1988. - 192 с.

СПЕЦИФІКА ПРОЯВУ АТРАКЦІЇ У СТУДЕНТІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Ніколаєнко Н.В., Чайкіна Н.О. (Полтава)

Постановка проблеми

Серед людей, які входять в коло людського спілкування, завжди є ті, хто нам подобається більше, і ті, хто нам подобається менше, і ті, хто нам зовсім не подобається. Сприйняття інших супроводжується вираженням оціночним ставленням до них. Прагнення подібатися іншим людям і їх взаємні